

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“, v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XV.

V Celovcu, 10. vel. travna 1896.

Štev. 13.

Kmetske zadruga.

II.

Kakor smo zadnjič omenili, bode namen kmet-skih zadrug po vladnem načrtu: „zboljšati npravno in gmotno stanje kmetovalcev s tem, da gojijo duh skupnosti, se vzajemno poučujejo in podpirajo, in ohranjujejo ter povzdigujejo stanovsko zavednost, zastopajo stanovske koristi zadrugnikov in pospešujejo njih gospodarske koristi.“ Da dosežejo blagi namen, bodo imele zadruga zelo obširen delokrog, ktereга naj določujejo natančneje posebne deželne postave.

V obče bodo po vladnem načrtu zadruga: a) napravljale zadruga skladišča in žitnice, v kterih se bodo upravljali kmet-ski pridelki; napravljale bodo dalje klavnice, pečnice itd. — Korist takih naprav je očitna, posebno skladišča bodo zelo ugodna za prodajalce, t. j. kmete in kupovalce. Kupovalec bode lahko izvedel, kje in po kateri ceni dobi razne pridelke, kmet pa bo rešen nadležnih mešetarjev. Tako bodo zadruga lahko zalagale s kmet-skimi pridelki vojno in jih dobro spravile v denar. Skupne mesnice, pečnice itd. bodo v nekterih krajih mnogo koristile. — Zato bodo zadruga b) nakupovale kmet-ske pridelke zadrugnikov in te pridelke prodajale zlasti za vojne potrebščine; ter c) nakupovale razne stvari, ktere potrebujejo zadrugniki za se, jih prodajale zadrugnikom ter napravljale kmet-ske stroje za skupno porabo. — Tudi ta točka je pomenljiva. Čim bolj napreduje svet, tem bolj potrebni so stroji. Posameznik si jih ne more napraviti, ker so predragi; ko si jih omisli zadruga, bode lahko na korist vsem zadrugnikom. N. pr. si cele vasi lahko nakupijo skupno mlatilnico, razne stroje za napravo sadnjaka (mošta) itd.

č) Skrbeti bodo morale zadruga za kredit. Kmetom se bo posojevalo n. pr. na pridelke, ki jih imajo po skladiščih, predno so prodani. Osnovale bodo nove in pospeševale že obstoječe posojilnice, zlasti one po Raiffeisenovem sistemu. Posredovale bodo d), da se dolgovi na visoke obresti spremené v nizke, oni s kratkimi obroki spremenijo v dolgove na daljše obroke, podvržene prisilni amortizaciji. V tem oziru bodo posojilnice stopile v zvezo z raznimi denarnimi zavodi. Zlasti dobro došle bodo že ustanovljene posojilnice. Z njih po-

močjo se bo skrbelo, da dobijo kmetje, ki imajo dolgove, od kterih morajo plačevati visoke obresti, posojila z nizkimi obrestmi, kterih ne bo treba v kratkem vrniti, temveč se bodo polagoma povračevali, t. j. amortizovali, da bode tak kmet v teku let iznebil se svojega dolga.

e) Bodo sodelovale pri določitvi cen raznim kmet-skim pridelkom na borzi in po sejmih. To se bo zgodilo po posebnih določilih. — Sedaj določujejo ceno žitu bogati židje; skrajni čas je, da žito dobi zopet svojo pravo vrednost.

f) Zadruga bodo skrbale, da se osnujejo in podpirajo razna društva v korist in povzdigo kmet-skega stanu, in bodejo g) sodelovale tudi pri zavarovanju življenja za slučaj bolezni ali nezgod in starosti poslov. Sodelovale bodo pri zavarovanju proti ognju, toči in pri zavarovanju živine. — Malone vse zavarovalnice so v židovskih rokah, ki vlečejo od njih velikanski dobiček. S pomočjo zadruga ohranil se bode dobiček kmetom samim.

Dalje bodo zadruga: h) pospeševale kmetijski pouk in prirejale predavanja in shode, da se razširijo za kmetovalce potrebne znanosti; i) skrbele za stanovsko statistiko; j) posredovale med tistimi, ki delavcev potrebujejo, in ki dela iščejo in uravnale pogodbe s kmet-skimi delavci; k) posredovale za pravno pomoč za zadrugnike; l) osnovale bodo razsodišča, ki naj poravnajo nastale prepire. — Te točke kažejo na prav obširni, pa zelo potrebni in hvaležni delokrog. V marsičem delovala je že naša stranka v smislu, kakoršnega izraža vladni načrt, posebno glede kmetijskega pouka. Od merodajne strani se nam je le nasprotovalo, upajmo, da se bo zdaj obrnilo na boljše.

Konečno bodo zadruga izrekale državnemu zboru in drugim javnim zastopom svoje misli o raznih napravah, postavah itd., ki naj se vpeljejo v korist kmet-skega stanu, o zboljšanju zemljišč in o drugih zadevah.

Da bodo dosegle zadruga svoj namen, treba bode za vodstvo izurjenih ljudij. Pri Slovencih bode v tem oziru šlo lažje, ker se je pri delovanju posojilnic že mnogo rodoljubov praktično privadilo národnemu gospodarstvu.

Kajpak nove zadruga kar hitro ne bodo mogle delovati po vsem svojem delokrogu. Najprej se bo moralo začeti z bolj potrebnimi stvarmi, polagoma se bo delovanje lahko razširjalo. Da bo le

enkrat začetek storjen, potem se bo z resno voljo, z vstrajnostjo in dobrohotno potrebno podporo od merodajnih stranij pričeto delo lahko in čvrsto nadaljevalo v korist in napredek kmet-skega stanú.

—an.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) V „Miru“ št. 6. do 12. t. l. izkazani zneski v skupni svóti 329 kron 82 beličev odposlali so se dne 2. t. m. v korist velikovske slovenske šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani po poštnem položnem listu št. 13. — Med mladimi rodoljubi v Celovcu nabral Matija Reberčan 22 kron 40 beličev. F. H. + J. D. = 5 kron. Namesto venca na grob pokojnemu preč. g. kanoniku L. Jeranu daroval g. J. H. 4 krone. Skupaj 31 kron 40 beličev. — Prisrčna hvala. Živel! nasledniki!

Iz Celovca. (Občinske volitve.) Jako pomenljive so letošnje občinske volitve v Celovcu. Odkar je bil pred davnimi leti izvoljen za mestnega odbornika pokojni msgr. A. Einspieler, v celovškem mestnem zboru ni bilo več katoliškega duhovnika. Še-le letos posrečilo se je katoliški stranki, spraviti v mestni zbor dva svojih mož, preč. g. stol. župnika G. Bittner-ja in g. barona Mandorfa. — Žalostne so razmere v Celovcu, ker je občinski voz hudo zavožen. To pokazalo se je jasno po volilnih shodih, ki nikakor niso bili posebno častni za naše „purgarje“, ki so „mogočni“ jedino le tedaj, ko treba rešiti „nemštvo“, ktereга noben živ krst ne napada! — V tretjem razredu, kteri je volil dne 27. malega travna, je bila udeležba zelo pičla. Prišlo je le 128 volilcev. Baron Mandorf je prodril z 68 glasovi. — Dne 29. je volil drugi razred, v kterem je bila udeležba že bolj živahna, ker so zlasti nemški nacionaleci živahno agitirali za svoje ljudi. Trije njihovi kandidati so dobili po 200 do 239 glasov. V ožji volitvi sta prišla župnik Bittner z 132 in inženier Krsek z 121 glasovi. Pri ožji volitvi je zmagal g. stolni župnik z 107 glasovi od oddanih 192. Značilno je, da so nemški nacionajci, ki toliko trobijo o svojem nemštvu, strastno agitirali za češkega odpadnika Krseka proti nemškemu duhovniku Bittnerju. To kaže, kako tem ljudem mrzi vse, kar je v zvezi z vero! Slovenci so glasovali za gg. Mandorfa in Bittnerja in jima tako pripomogli k zmagi. Naj bi bila častna zmaga v glavnem našem mestu dobro znamenje za prihodnje deželno- in državnozbornske volitve!

Podlistek.

Mojemu prvemu učitelju, Josipu Englertu v spomin.*)

„De mortuis nil nisi — verum.“
„O mrtvih nič, kakor resnico!“

„Bog mu daj večni pokoj, večna luč naj mu sveti, naj v miru počiva!“

Tako sem vzdihnil, prebravši v pozni noči „Novičarja“ 19. številke „Mira“ za leto 1894.; odložil sem listič. Probuval pa se je spomin za spominom.

Minulo je ravno 35 let, kar sem jaz uvidel svojega prvega učitelja, leta 1859. Ta prvi moj učitelj je bil Josip Englert, o kterem „Mir“ v privedenem kotiču poroča, da je umrl v pokoju.

Železno-kapelska šola bila je tedaj dvo-razredna. Pa oba razreda sta se delila na nižje in višje oddelke ali podrazrede. V prvem razredu je krščanski nauk bil v trdih rokah, kojih nikoli ne pozabim: č. g. J. Plahuta so bili velik strah lenuhov, pa dober očka; tolažnik pridnih učencev, med ktere sem — bodi Bogu slava! — spadal tudi jaz. Druge predmete je učil podučitelj g. J. Korp-nik, človek predober, pa premalo trden, da bi mogel dosegati s svojimi učenci izdatnih uspehov.

*) Spis smo morali, ker nam primanjkuje prostora, nekoliko krajšati, česar naj nam ne zameri velebenjeni gosp. Uredništvo.

Pravi učitelj pa v vsej dvorazrednici bil je prav za prav le J. Englert, dasi v prvi razred skoraj ni hodil. Le redko je zahajal k nam ter je pregledaval naše spise in poslušal, kako smo brali neko „Malo berilo“, če se ne motim; z abecedo se jih je mučilo kaj malo, najbolj tržki otroci, kmet-ski pa so večidel že do šole znali ne le abecedo, a tudi glavne molitve in nekaj krščanskega nauka.

Dasiravno sem prvi razred prav srečno završil v teku 1859. l., k g. J. Englertu sem prestopil še le komaj koncem leta 1860.; zgodilo se je to tako, ker mene niso dali prav za prav v šolo, pač pa da bi se učil muzike. Prvi muzikant ali godec bil je tedaj v Železni Kapli cerkovnik pri Devici Mariji, g. Egidij Lučovnik, ali Gidij,*), kakor ga je zvalo pristo ljudstvo daleč okrog Železne Kaple, vsa dolnja Koroška do solčavskih planin in celo za nje do starodavnega Celja. Božja volja je bila, da sta g. J. Englert in g. E. Lučovnik bila prav dobra znanca, kolikor sem jaz tedaj mogel soditi; in kako bi neki ne bila, vsaj so nju vezali tudi obeni posli in obeno znanje; g. J. Englert je tudi dobro znal muziko in petje, posebno cerkveno. Mežnarjeva hiša bila je na poti, po kteri je hodil g. učitelj iz šole domov. Zagleda na primer, g. E. Lučovnik g. učitelja, kako se je ta približeval po ulici k njegovemu domu, pobeži koj na prag; mi fantiči pa smo sami nadaljevali vsak svoje delo: eden trobenta, drugi gode, tretji pa — razne burke uganja. Beseda je dala besedo, zadnja pa je navadno bila: Kedaj mi pošljete mojega Sol-

*) Radi kratkosti ostanemo tudi mi pri tem izrazu, za kar nas naj pa oprostijo trije sinovi, vsi vrli muzikanti, še zdaj menda koj zdravi. Pis.

čavana v šolo? Velik bo vaš greh, če mu zbog trombe ali goselj uide šola! Ta Solčavan — vidite li, g. čitatelj — bila je moja malost. Bila je Šmihelska nedelja l. 1860., ktero so ob mojem času Železnokapelčani sijajno praznovali, kakor so znali. Zjutraj v cerkvi, zvečer na plesišču, kjer sem kot trobentač sodeloval že tudi jaz. Prišli so tisti dan iz Solčave tudi moj oče in našli v častni družbi med drugimi gospodi tudi učitelja J. Englerta. Očka so bili ta večer se ve da kar ponosni, da sem jaz že godel na plesišču in celo z Gidijem! Pa g. učitelj s tedanjim preč. g. župnikom Kendom ogrenila sta jim nekoliko ta ponos. Rekla sta namreč, da ni nič lepega, da je njihovi Francek na plesišču med godci, med odraslo, veselo in celo pijano množico, od koje kaj prida ne vidi, a zla se nauči, da bo kar grdo. „Dajte mi svojega sinčka v šolo“, rekel je konečno g. učitelj mojemu očetu, „naj bo vsaj eno leto šola glavna stvar, ne pa gosli, tromba, klarinet itd., potem pa bomo že videli, kaj storimo z njim.“ Jaz pa videl sem že takrat, kako kvarljiv je ples, kako drago je tako veselje za možne, kvarno za fante in dekleta; pa mladost je norost, kakor pravi pregovor; nič ne razbira, posledica pa je vselej ena: nečista vest, od ktere glavica boli. . . (Dalje sledi.)

Sreča v nesreči. Nedavno se je pripetil v Hamburgu ta-le dogodek: 25letni vodnjakar Jožef Freulin je delal v nekem nad 9 m globokem vodnjaku. Zgornji del je bil opažen (ograjen) z železnimi obroči, spodnji del pa še ne. Naenkrat se nad njim razruši oder, napravljen iz dilj, in precej

Iz Velikovca. (Novi g. dekan.) Novega gospoda dekana imamo — ta veseli glas se je raznesel po Velikovcu in celi dekaniji. Dospeli so sem novoimenovani gosp. dekan Ivan Wieser dne 29. malega travna. Do Sinčevsi sta jim šla nasproti gg. kanonika. Zvečer je napravila mestna godba lepo podoknico. Zadnje nedeljo je bila inštalacija. Žal, da je redko slavnost zelo kvaril dež. Zato zlasti kmetsko ljudstvo iz okolice ni moglo priti. Inštalirali so g. dekana mil. g. stolni korar dr. J. Somer. Ko so se pomenljivi in zelo lepi cerkveni obredi skončali, imeli so g. korar lep nagovor, s katerim so novega g. dekana predstavili faranom. Nato so g. Wieser sami pridigovali o visokem poklicu in nalogi duhovnikov: učiti ljudi in tolažiti žalostne. Pri slavnosti je bilo zbranih 9 duhovnikov. Zastopani so bili tudi razni uradi. — Pred cerkvijo je bil napravljen čeden slavlov z (latinskimi) napisom: „Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem!“ Kot kinč so rabili največ — da smo se čudom čudili — frankfurtarice! Ne vemo, ali se je to nalašč storilo in se hotelo od neke strani s tem demonstrirati, ali ne. Cesarske zastave nismo videli nobene! To je vendar prečudno in značilno celo za Velikovec. Ali po celem mestu nimajo cesarske zastave, ali jo samo nočejo razobešati, nam ni znano. — Novega preč. g. dekana presrečno pozdravljamo na novem mestu, želeč njih delovanju prav veliko blagoslova božjega. Na mnogajeta leta!

Iz Prevalj. (Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico) se sme s svojim zborovanjem pri Ehleitnerju dne 3. velikega travna zares pohvaliti. Tako natlačena soba še nobenkrat ni bila. Le škoda, da vseh povabljenih ni bilo; ne bilo bi jim žal. Strmé je vse poslušalo govornika g. Kanduta iz Šmihela ter odobravalo z prikimovanjem krepke njegove besede, ko je našteval 15 pogravitnih grehov, katerih imajo stariši in učenci otroke obvarovati, in ko je kazal, da naša sedanja šola ne doseže pravega namena, ker ni verska in ni národna. Opominjal je govornik podružnico, naj vstraja v borbi za pravično stvar, dokler pravica ne zmaga. Hvala g. Kandutu za njegov trud, ker ne onemaga v naši hudi vojski. Č. g. Fugger je v svojem govoru pokazal, kakšno pravico imamo katoliški stariši, kmetje, duhovniki, cerkev do vzgoje otrok. „Pojdite in učite vse národe“, je Kristus ukazal cerkvi. Katoliška cerkev je otroke dobro, skrbno učila, vzgajala; priča so nam cerkveni očetje, škofi, izvrstne matere, vestni uradniki, ki so se od nekaj izučili v katoliških šolah. Zdaj je pa cerkvi pravica odvzeta, dve uri ima še katehet, a v mešanih krajih tudi le dve, tako da pride na nemške otroke pol in na slovenske le k večjemu pol ure. Kateheti že ne smejo v maternem jeziku učiti. Izreja je v šolah slaba. Zato cerkev in vsi verni kristjani ne smejo roke križem držati, ne smemo molčati, vzgoje svojih otrok katoliški kmetje ne smejo meni nič tebi nič iz rok izpustiti. — Poslušali smo tudi z zanimanjem, kako moremo boleznim in slabo zdravje brez stroškov ozdravljati in še več drugega iz skušnje povedanega o šoli. Besede niso ostale brez sadú, t. j. brez grošov za družbo sv. Cirila in Metoda. Bog povrni vsem, ki so nas vzbujali, besedam pa daj svoj blagoslov!

je bil delavec podsut s peskom, kamenjem in prstjo. Dve dilji sta se pa vendar pri padanju tako zasukali, da je bilo toliko prostora mej njima, da je mogel podsuti delavec dihati in klicati na pomoč. Oj, kako žalostno je bilo slišati, ko je revež klical na pomoč. Precej se je spustilo nekaj ljudi v vodnjak, da bi ga rešili, toda kakor so zadeli ob stene, začel je sipati nov pesek na podsutega. Podsutemu je vedno bolj zmanjkovalo zraka in v teh smrtnih težavah je prosil duhovna. Takoj so poklicali ondotnega župnika Richarda, ki pa je že tri tedne ležal bolan vsled hudega trganja. Toda v tej sili je nemudoma vstal ter podpiran od ljudi ob palici prišel pred vodnjak ter se vkljub ugovarjanju faranov spustil po lestvi v vodnjak, kjer je podsuti delavec opravil spoved. Med tem so vse potrebno pripravili, da napravijo obod, in zopet poskušajo rešiti ponesrečenca. Toda bilo je prepozno. Nekaj časa so še slišali delavca moliti in vzdihovati, kmalu na to pa so se vsule nanj nove plasti in revež je bil živ pokopan. Dva dni potem so še-le iz vodnjaka izkopali mrtvo truplo. „Gl.“

Iskrice. Ne vrzi na stran stare obleke, dokler si ne napraviš nove. Ne zida vselej nove hiše takoj tisti, ki je staro podrl. — Škoda se da nadomestiti, ako se je komu kakšna krivica storila, ali solze nikoli.

Smešničar.

Žena: Vidiš, ljubi mož, kolikokrat sem ti že povedala, da potrebujem na zimo novo obleko — in ti se za to nič ne brigaš. Mož: Saj veš, ljuba, da na zimo navadno dobro ne slečim.

Iz Gutštanja. (Še enkrat: Velika noč.) Zadnjič sem Vam pisal o godcih in streljanju, o lepih kresih in drugih hvale vrednih šegah o veliki noči. Mislil sem si: to moram enkrat v časniku „Miru“ sporočiti, da bojo vedeli tudi drugod, kakšne lepe šege imajo v gutštanjski fari. To je novica. Vsak, ki je vaju časniku brati, razume, da je le novica. Kdor ni vaju časnikov brati, in išče za nedolžnim dopisom kaj hudega, tak, kateri misli, da „Mir“ hoče hujskati in dražiti, tak najde s slabo voljo tudi v tistem dopisu hujskanje in draženje. Takih ljudi našlo se je, kakor sem slišal, tudi v Gutštanju, da so bili kar razburjeni in razžaljeni, ko jih nihče žalil ni! Beseda v zrak „spufati“, nad katero so se spodtikali, živi med ljudstvom, zato sem jo postavil. Pisalo se je: 300 medvedov — a ne kovačev, pa bi se ne nabralo . . . ! To sem mislil, bo za nasmehe, to ne pomeni, da so kovači medvedi, Bog obvari. To je nedolžna rotitev kakor na pr. „berdija“, „šment“, „hodnik“. Ker je — mislimo — morda pa 300 kovačev v Gutštanju, zato jo je lepo zasukal tako. S tem, upam, sem se tudi pred Gutštanjci opral. Kakor hitro kaj novega izvem, Vam zopet sporočim, dotlej pa sem Vaš svesti Popotnik.

Iz Ljubljane. († Msgr. Luka Jeran.) Dne 25. malega travna, ravno ko je odzvonilo večernico, umrl je tú, kakor je „Mir“ že ob kratkem omenil, blagi stolni kanonik in papeževi komornik msgr. Luka Jeran v 78. letu svoje dobe. Za Jeranom žaluje vsa Slovenija. Bil je vzgleden duhovnik, zaslužen slovenski pisatelj in pesnik ter največji dobrotnik in skrben oče šolski mladini. Rojen v Javorjah na Gorenjskem dne 16. vinotoka 1818, posvečen v mašnika dne 3. velikega srpana 1845., služil je najprej za kaplana, potem pa se je napotil v Afriko kot misijonar za našim slavnim rojakom Knobleharjem. Tamošnje podnebje pa mu ni uga-jalo. Zató se je vrnil v Ljubljano, kjer je svoje moči posvetil zlasti pisateljstvu in mnogim dobrotnim napravam. Leta 1882. je postal stolni kanonik. Že v svoji mladosti je bil navdušen Slovan in nekaj učitelj očetu Slovencev, pokojnemu Bleiweisu. Od l. 1856. pa do svoje smrti je uredoval list „Zgodnja Danica“, za kterege je napisal nebroj najraznovrstnejših člankov. Dobro je bil podkovan v vseh strokah človeškega znanja in ravno zato jako čislán. — Posebno veliko zaslug si je pridobil Jeran kot dobrohoten podpornik šolske mladine. Koliko je daroval mladini in revežem, ne vemo, a gotovo je zapisano pri Bogu, ker Jeran ni delil dobrot, da bi slovel pred ljudmi, marveč je dajal na tihem iz prave krščanske ljubezni. Samo za hrano revnim dijakom je plačeval na mesec po 300 gld. Tako je pomagal mnogim nadarjenim pa revnim mladeničem, da so zvršili šole. Cela vrsta duhovnikov in posvetnih mož ima največ njega zahvaliti, da so dosegli častne službe. Sam je živel zelo siromašno in priprosto, in kar je imel denarja, ga je sproti razdajal. Ko bi Jeran tudi ne storil nič drugega, kakor da je tako očetovsko skrbel za šolsko mladež, ohraniti bi ga morali Slovenci vedno v najboljšem spominu. — Lani je še zdrav in čvrst obhajal zlato mašo. Letos se je prehladil pri velikonočni procesiji in ta bolezen ga je položila v prezgodnji grob. — Kako je bil spoštovan in ljublján, pokazal je njegov pogreb. Od pogreba Bleiweisovega sem Ljubljana ni več videla takega. Udeležili so se ga vsi stanov; mnogo visokih uradnikov, šolska mladina s profesorji, razna društva in nad 100 duhovnikov. Vsem se je videla žalost, da smo zgubili takega moža, — moža, ki si je za Slovence v času njihovega probujenja pridobil toliko nevenljivih zaslug. Sedaj živa večno plačilo pri Bogu, njegov spomin pa bodi vselej časten Slovencev!

Iz Solčave. (Razno.) Da se povzdigne kmetijstvo, imel je nedavno tú gosp. M. Jelovšek iz Braslovč poučno predavanje o umnem gospodarstvu. Iz lepega govora smo si mnogo naučili. Gospod pride predavati še enkrat v jeseni. — Vesela novica je, da dobimo c. k. pošto. S tem nam bode zelo ustreženo. — V Logarjevi dolini je kupilo slovensko planinsko društvo Plesnikovo zavetišče in dva orala zemlje. Nemci so nam tudi tukaj hoteli delati zgago, pa se jih bomo že ubranili. — Slovenci mislimo zidati hotel. Za tujce bode to zelo ugodno, ker tako lepega planinskega kraja ni kmalo, kakor pri nas.

Glasovi nasprotnikov.

Posl. Ghon in kmetje. Povodom zadnjih občinskih volitev v Beljaku je prišlo na nekem volilnem shodu do burne debate med socialdemokrati in nemškimi národovci. Demokratje so v svojih govorih oistro prijemale tudi Ghona. Le-tá je nató odgovoril med drugimi: „Mene ni treba voliti niti v občinski, niti v hranilnični odbor; jaz hočem delovati samo za uboge kmete, katerim se godi mnogo slabši kakor mestjanom in delavcem.“

Da se godi kmetom slabše kakor mestjanom, je stara in priznana resnica. Ghonove besede, da hoče pomagati kmetom, smo slišali, verjeli jim bomo, ko vidimo še primerna dela. Zakaj dozdej je Ghon kot član požidovljene združene levice bore malo storil za kmete, pač pa dostikrat glasoval za predloge, ki so bile le na korist židom, kmetom pa na veliko škodo! — Na istem shodu je nek dr. Gassner strastno pobijal češkega uradnika Sedlaka, ki se je potegoval za mestno odborništvó, češ: da je Beljak „nemško“ mesto in da v njegovem odboru ne sme sedeti Čeb. Da je Beljak „nemško“ mesto ni res in Nemci sami so na nekem shodu v Beljaku priznali, da je tam mnogo Slovanov. (Reklo se je celo od nemške strani, da sta dve tretjini prebivalstva slovenskega rodú.) Večina Beljačanov se ni vsedla na besedičenje Gassnerjevo, ker izvolili so za mestnega odbornika tudi g. Sedlaka. Na omenjenem shodu jo je z Gassnerjem izrecno potegnil tudi Ghon, rekoč, da se mora varovati „nemški značaj“ Beljaka, to se pravi, da se smejo voliti sami Nemci. Po tem nauku pa tudi Ghon ne sme biti poslanec slovenskih kmetov! Kakor Nemci hočejo le Nemce, dobro, tako bočemo tudi Slovenci le Slovence za poslance! Čemu se torej veliki Nemec Ghon toliko ponuja slovenskim kmetom, ko se je sam obsodil na onem shodu. Zató, slovenski kmetje, dobro si zapomnite te besede Ghonove in ko se vam zopet pride ponujati za poslance, posvetite mu ž njimi!

„Südmark-a“, znano ponemčevalno društvo, ima v Avstriji 70 podružnic, in sicer: na Štajerskem 49, na Koroškem 12, na Nižje Avstrijskem 8, na Kranjskem, Tirolskem in Zgornjem Avstrijskem po 3 in na Solnograškem 1. Poleg teh se snujejo še štiri nadalje podružnice, med njimi 2 na Koroškem.

Državni zbor.

Državni zbor se je zadnje dni pečal največ z volilno preosnovo. Vladna predloga se je le nebitveno izpremenila. Klunov predlog, naj dobi Kranjska dva nova poslance, se je zavrgel. Zanj so glasovali tudi Poljaki, kar je zbdólo lahkočutne levičarje, ki se bojé, da bi mogel kak Slovenec več priti v zbornico. — Sklenilo se je tudi, da dobijo kmetski poslilno pravico. Samo osem poslancev je glasovalo proti temu. Če se dovoli volilna pravica drugim delavcem, je le pravično, da se dovoli tudi poslom. Ali naj se voli direktno (naravnost) ali indirektno, to določiti se je prepustilo deželnim zborom.

Listi pišejo, da bode državni zbor razpuščen kmalu, morebiti še ta mesec in da bodo nove volitve v jeseni že po novem volilnem redu. — Grof Hohenwart kmalu odstopi od političnega življenja. Ž njim bo šel tudi sedanji konservativni klub, in posamezne skupine, veleposestniki, Slovenci in nemški katoličani, se tesneje združijo. Nekteri mislijo, da se potem obnovi „železni obroč“, kakoršen je bil pod Taaffejem do leta 1891. — Mi želimo, da bi se tesno združili vsi jugoslovanski poslanci in z združenim postopanjem vspešneje branili naše pravice.

Posl. dr. Ferjančič in tovariši so interpelovali pravosodnega ministra gledé izdajanja razsodb najvišjega sodišča v slovenskem jeziku.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Lueger še ne bode dunajski župan. Cesar ga je namreč poklical k sebi in izrekel željo, naj se za sedaj še sam odpove tej časti; pripoznal pa je osebno poštenost, nadarjenost in zvestobo Luegerjevo do prestola in domovine. Dr. Lueger se je na to sam odpovedal za sedaj županskemu stolu. Dne 6. vel. travna je bil Strobach izvoljen za župana; prvi podžupan pa bode dr. Lueger. Liberalna stranka se je zelo jezila, da je cesar vsprejel in pohvalil Luegerja. Ti drzni ljudje hočejo v svoji nesramnosti že cesarju samemu zapovedovati, s kom smé govoriti! Hoteli so zbog tega nasprotovati tudi vladi, pa so si stvar vendar še premislili! — Važno razsodbo je izreklo upravno sodišče o šolskem vprašanju v Istri. Istovski deželni odbor se je bil namreč pritožil na upravno sodišče proti naučnemu ministerstvu, ki je odločilo hrvaški učni jezik v šolah v Sv. Ivanu in Sv. Martinu v lošinjskem okraju. Deželni odbor je odbilo pritožbo deželnega odbora kot popolnoma neosnovano. Borba za ti šoli je trajala sedem let in teh sedem let sta bila kraja brez šolskega pouka. To so žalostne razmere! — Na Tirolskem se bo letos obhajala nenavadna stoletnica. L. 1796. se je cela Tirolska dežela za časa krvavih francoskih vojsk posvetila presvetemu Srcu Jezusovemu in se Njemu izročila v varstvo. Ta slovesna obljuba se bo letos ponovila. Nedavno je posebna deputacija povabila cesarja samega k tej svečanosti, kateri se je bo udeležil, če bo le utegnil. Tirolski

liberalci bi seveda radi vse to zabranili, a ne morejo, ker imajo v deželnem zboru manjšino. — V Dubrovniku so izvolili za državnega poslanca odvetnika P. Klaić-a, sina prejšnjega poslanca in voditelja dalmatinskih Hrvatov Miha Klaić-a. — Na Ogerskem rujejo na vso moč proti obnovljenju pogodbe z Avstrijo. Fr. Košut prireja velike shode, na katerih zabavljajo in rogovilijo proti Avstriji. — Začetkom tega meseca so se pričele po Ogerskem velike slavnosti v proslavo tisočletnice, odkar obstoji madžarska država. Dne 2. velikega travna je cesar v Budimpešti otvoril razstavo. Tem slavnostim pa po pravici nasprotujejo mnogi Slovani po Ogerskem, ker zemlja, na kateri se sedaj šopirijo Madžari, je bila pred tisoč leti lastnina Slovanov! Tudi Srbija ne mara za slavnosti, kar silno peče ošabne Madžare. — „Delavski praznik“, t. j. prvi veliki traven so socijaldemokratje praznovali po raznih krajih. Na Dunaju so imeli tisti dan 57 shodov, popoldne pa izlet v Prater, kjer so bili hudi pretepi med policijo in delavci. Delavci so napadali policaje s kamenjem itd. in pobijali okna po gostilnah. Nad 20 ljudi je hudo ranjenih. Ob tej priliki se je pokazalo, kako slabo bode v socijaldemokratični državi, če se sploh kdaj doseže, cesar naj nas Bog obvari! — Ogerski domobranski minister Fejervary je pretepač prve vrste. Ta teden se je dvakrat dvobojeval, s poslancem Bernartom in urednikom Korbulyjem. Oba je težko ranil. Dvoboj je po postavi prepovedan, pa na na Ogerskem, in menda še marsikje drugod, postave za visoke gospode ne veljajo.

Druga države. Lahy imajo še vedno križe z Menelikom, ki se z njimi očitno šali in norčuje. Z mirovno pogodbo ni nič. Menelik je ohranil laškega generala pri sebi za poroka, svoja poročila pa pošilja Lahom po navadnih kmetih. To je hud poper za Lahe, pa kaj hočejo reveži, ko so v veliki zadregi. — Belgijske katoličane je zadel hud udarec, ker se je odpovedal njih najboljši voditelj Bernaert. — Na Francoskem imajo zopet nove ministre. Predsednik jim je neki Meline. Dolgo se brčkone tudi ti ne bodo obdržali. Nagajajo močno že tudi predsedniku republike Faure-tu. — Šest dni pred slavnostjo petdesetletnice svojega vladanja je bil dne 1. t. m. umorjen perzijski šah (kralj) Nasr-Eddin. Njegov morilec je Mollah Riza. Ustrelil ga je v srce, ravno ko je na neki božji poti hotel stopiti v mošejo. — Na otoku Kreta nastajajo vedno novi nemiri. Ubitih je zopet več ljudi. — V Rusiji se marljivo pripravljajo na carjevo kronanje. Po vseh mestih se bodo vršile velikanske slavnosti, posebno v Petrogradu in Moskvi. Pri glavnih slavnostih bodo zastopane, kakor omenjeno, vse države. — Rusom se je posrečilo veliko delo, ko so sklenili pogodbo s Kitajci, katerih dežela je bila doslej zaprta vsakemu tujemu vplivu; zato pa je sedaj v notranjem popolno onemogla, kar je pokazala njih vojska z Japonci. Iz hvaležnosti, da so pri sklepanju miru v tej vojski Rusi pomagali Kitajcem, dovolili so le-ti sedaj Rusom, da smejo rabiti nekatera njihova pristanišča. Tudi smejo sibirsko železnico podaljšati na Kitajsko in na njih trge dovažati svoje izdelke. Rusi jim bodo pa zato s svojimi častniki izurili vojake in jim ob času vojske pomagali. S tem so Rusi takorekoč podrli „kitajski zid“, ki je prišel že v pregovor kot neprestopen. Nova doba se bliža zaradi tega ne le kitajskemu cesarstvu, temveč sploh velikemu obrtu in trgovini. Krščanska Rusija je prevzela s tem veliko, a jako lepo in hvaležno kulturno nalogo.

Gospodarske stvari.

Uši pri živini spraviš tako-le: Posuši 5 pakelnov tobaka. Ko je suh, treba ga je zmeti v prah in presejati skozi sito. V ta prah se vlije 1/2 litra petroleja, temu se primeša pest soli. V to zmes se vlije 6 litrov vode. Potem se dene vse to kuhat. Ko vre, mora biti pokrito, da se ne razkadi. Nato se dene hladit, in ko je še mlačno, treba je namazati živino. Skušnja kaže to kot najboljšo sredstvo.

Novičar.

Na Koroškem. Ministerski predsednik je imenoval v notranjem ministerstvu Rih. Kreuterja za okrajn. glavarja v Velikovecu. Ta gospod menda ne zna slovenski; kako hoče tedaj voditi čisto slovenski okraj? Ali velja pri naših uradih še vedno načelo, da uradnikom ni treba znati jezika ljudi, s kterimi imajo opraviti?! Kako se to vjema z geslom „pravice“, ktero je grof Badeni proglasil ob svojem nastopu? — V Celovcu so nemški prenapetneži, med njimi kajpak častno število slovenskih odpadnikov, igrali komedijo na korist „Schulvereinu“ in „Südmarki“. Pravijo, da hočejo braniti svojo „nemško rodno zemljo“. Kdo jo pa „napada“? Nihče. In zakaj na s toliko napadajo, ko se potegujemo za svoj slo-

venski rodni dom, ne da bi segali po tujem, kakor oni. Komedije se je udeležil tudi g. dež. predsednik baron Schmidt-Zabiérow. — V Celovcu je padel 42letni kleparski pomočnik P. Lang s strehe nove hiralnice. Obležal je mrtev na tleh. — V Radenteinu se je obesila 66letna slabomna A. Gapnik. — V Celovcu bodo zdatno razširili kolodvor državne železnice. — Stare slikarije (fresko) so našli v farni cerkvi v Vetrinju ob Celovcu. — Trojčke, dva fanta in deklico, je povila dne 30. aprila neka sprevodnikova žena v Beljaku. Otroci so kmalu po porodu umrli. — Romanje na sv. Višarje. Romarji s Štajerskega in Koroškega zbirajo se dne 18. t. m. v Celovcu, kjer bode ob 11. uri sv. maša v mestni farni cerkvi. Potem se božja pot skupno nadaljuje.

Na Kranjskem. V Ljubljani se je dne 24. aprila vstrelil 38letni J. Listner, knjigovodja Giontinijeve bukvarne, kateri je služil 18 let. — V Šmarjeti je v nedeljo 26. aprila dež. posl. g. dr. Ign. Žitnik poročal o svojem delovanju in deželnem zboru in pojasnjeval sedanje gospodarske in politične razmere. Govor je trajal celi dve uri. K shodu se je sešlo 400 do 500 mož iz Šmarjete in Škocijana. — Umrli je dne 29. aprila č. g. Martin Povše, čast. kanonik in dekan v Ribnici v 64. letu svoje starosti. N. v m. p. — Iz Slavine na Notranjskem se je nedavno odpeljalo 120 oseb v Brazilijo. — Vasi Gnadendorf in Hutterhäuser se združita s Kočevjem. S tem je tamošnjim nemškutarjem za vselej zagotovljena večina. — Misijon bode od 7. do 14. t. m. v Planini pod vodstvom oo. lazaristov. — Novo požarno brambo dobijo na Krki. — Bratoma Alojziju in Mihi Brezniku, ki sta lani umorila svojega strica in zavoljo tega bila obsojena na smrt, je cesar spremenil kazen v 20letno, oziroma 18letno ječo. — Odstopil je ljubljanski župan P. Grasselli zavoljo slabih razmer v mestnem zboru. Za njegovo 14letno županovanje se mu je izrekla zahvala odbora. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je izdalo IX. zvezek „Vestnik“-a, v katerem poroča o društvenem delovanju leta 1894/95. Več prihodnjic.

Na Štajarskem. Ker je vlada v Mariboru nastavila slovenskega notarja, je sedaj mnogo javkanja po nemških listih, kakor prej zavoljo celjske gimnazije. Prenapeti Nemci postajajo s tem že smešni. Če mariborsko „nemštvo“ spravi v zadrego jeden sam slovenski notar, potem tisto nemštvo pač ni vredno počenega groša. — V Celji so ustanovili društvo „Studentenheim“, za ktero beračijo po vsem svetu. S pomočjo novega društva, v katerem ima prvo besedo nekaj uradnikov, hočejo menda prekrstiti vse slovenske dijake v pristne Germane. — V Št. Pavlu v Savinjski dolini se je ustrelil 17letni J. Žager. — V mariborski kadetni šoli so dobili novo kapelico, ktero so dne 28. mal. travna slovesno blagoslovili knezoškof M. Napotnik. Navzoči so bili tudi vojaški škof Belopotocki.

Na Primorskem. Predsednik okrožnega sodišča v Gorici, Sbisca, je slovensko obravnavanje proti slov. zatožencem z zgolj slov. pričami prepovedal, porotnike samo v italijanskem jeziku zaprisegal in zagovorniku dr. Staniču slovensko govoriti zabranil. Lepa pravica! Poslanci dr. Gregorčič in tovariši so zato interpelirali ministra, naj zapreči tako sramotno postopanje, ki mora razburiti slov. ljudstvo in sploh vsakega poštenega človeka. — Dne 27. m. m. so spustili v Trstu v morje novo vojno ladijo „Budapest“. — Umrli je vpkokojeni župnik rojanski Tom. Thaler. Pokojnik je bil zvest narodnjak, zagovornik tlačnih Slovencev tržaške okolice. Bog mu daj dobro! — V Piranu dobijo oddelek (ekspozituro) okr. glavarstva. S tem se hoče bolj poskrbeti za javni red. Slovenci v tistem lahonskem gnezdu do sedaj niti ob belem dnevu niso bili varni svojega življenja. — Hrvaški gimnazij se je preselil iz Reke na Sušak na veliko veselje reških madjaronov in italijanašev, a na žalost hrvaške stvari. — Umrli je č. g. Štef. Pahor, kurat v Pevmi, star 85 let, 56 let je deloval v vinogradu Gospodovem.

Po drugih deželah. V Roubaiku na Francoskem je pogorela velika tovarna za volneno blago. Škode je tri milijone frankov. — Mestu Pragi manjka dober vodovod. Zato je sklenila češka hranilnica, da za cesarjevo 50letnico napravi Pragi na lastne stroške vodovod. — V Hartmanici na Moravskem je dninar Franc Crhovek ubil svojega 54letnega očeta Ign. Crhovka in mrtvega obesil. Sin je šel potem ljudem povedat, da je našel očeta obešenega. Ljudje mu niso verjeli, temveč so precej sodili, da je sin morilec, ker je že poprej jedenkrat hudo poškodoval svojega očeta. Ko so pregledali očetovo truplo, so se prepričali, da je umrl nasilne smrti. — V rudniku Newark v severo ameriški državi Montana se je vnel sod smodnika in 17 rudarjev raztrgal, 26 rudarjev pa tako poškodoval, da menda nobeden od njih ne okreva. — Na Dunaju je Lah G. Succi prostovoljno stradal 30 dni; vžival je samo nekaj pijač, pa menda enkrat tudi nekaj mesa. V tem času se je

shušal za 14 kilogr. — Jako skrben za občni „blagor“ je državni senat v Ohiji v Ameriki. Sklenil je namreč modro postavo, da ženske v gledališčih ne smejo imeti visokih klobukov.

Slovanske novice. V Pragi postavijo leta 1898. slavnemu zgodovinarju Palackemu, „očetu domovine“, krasen spomenik. — Leta 1892. je štela Rusija brez velike kneževine Finske 119.288.804 prebivalcev in sicer evropska Rusija je imela 100.251.210 prebivalcev, Kavkaz 7.864.202, Sibirija 4.865.902 in ruska Srednja Azija 6.316.190. S Finsko vred šteje 122.000.000 prebivalcev. — V kratkem izide v Zagrebu nov časopis „Balkan“, kterega bo urejeval vpkokojeni vseučilišni profesor dr. Š. Bresčenski. Časopis bo pisal za zjedinenje v veri in slogi med jugoslovanskimi brati. Tiskala ga bo Šolceva tiskarna, vsak snopič bo stal 60 kr. — Kakor poročajo nekteri listi, je črnogorski knez Nikolaj poklical na Veliko noč cetinjske katolike, jim voščil srečno Veliko noč in dostavil, da jim dovoljuje zidati katoliško cerkev ter jim hoče pri tem sam pomagati. Veselje med katoliki je veliko. — Žalostno sliko s Hrvatskega podaja „Soča“: Na Hrvatskem je baje izumrl že ves národen ponos starejših časov, izumrlo je navdušenje ilirske dobe, vse služi klečeplastvu in kruhoborstvo je v najlepšem cvetu. Odločni značaji so vedno redkeji, ker jih zasleduje vohunstvo najnižje vrste. Po vrhu vsega pa cvete nesloga v onih taborih, ki se štejejo národnim. Kam pelje tako postopanje? Ako bi se složno stavili po robu madjarskim pretirancem, ako bi zavrnili vse nezakonite madjarske tiskovine, ktere se uporabljajo na sramoto Hrvatov pri vseh državnih uradih, ako bi složno pokazali Madjarom zobe, prešla bi jih volja, nadlegovati Hrvate z madjarskimi tiskanimi vabili. Dokler ne bo sloge, dotlej: žalostna Hrvatska!

Raznoterosti.

Škof zgorel. Dne 12. sušca okoli petih je pričelo goreti šolsko poslopje v Varni na Bulgarskem, kjer je stanoval armenski škof, in v nekoliko minutah je bil že žrtev ognja. Zastonj je klical na pomoč; zgorel je. Najstrašnejše pa je to, da so zanetili Turki, ki so posebno škofu po življenju stregli. Goreti je namreč začelo pri stopnicah, potem pa na vseh štirih straneh poslopja. Škof si je nakopal sovraštvo Turkov s tem, da je v Dobriču in Varni spodbujal Armence, naj podpirajo bedne svoje rojake v Mali Aziji. „Dan.“

Koliko stane vojak na leto? V Belgiji stane 413 gld., v Bolgariji 280 gld., na Danskem 353 gld., v Nemčiji 406 gld., v Angliji 1000 gld., v Franciji 268 gold., na Grškem 222 gold., v Italiji 366 gld., na Luksenburškem 250 gld., na Nizozemskem 321 gld., na Norveškem 291 gld., na Ruskem 364 gld., v Rumuniji 315 gld., na Švedskem 244 gld., v Srbiji 203 gld., na Španjskem 400 gld., na Turškem 348 gld. Povprek stane torej vojak na leto 350 gld.

Nedolžna žrtva dvoboja. Pred kratkim sta si v Segedinu stala nasproti dva žida s pištolami v roki. Priče so stopile za fijakarski voz. Na „tri“ počita dva strela in v tistem trenutku leži — fijakarjev konj stegnujen na tleh. Nasprotnika sta si podala roke in plačala fijakerju konja. Vse bi bilo dobro, da ta preklicana sodnja ni vtaknila nosa vmes. Čast obeh židov pa je vendar oprana — v krvi fijakarjevega konja. O svet?!

Življenje in smrt. Po najnovjših statističnih podatkih umre na celem svetu v letu 33 milijonov ljudi. Vsak dan umre 91.554, vsako uro 3730, vsako minuto 62 ljudi. Samo na Dunaju umre povprečno vsakih 18 minut jeden človek. Povprečna doba človeškega življenja znaša 38 let. Četrtnina vseh prebivalcev svetá umre pred 7. letom svojega življenja, polovica pred 17. letom.

Gostilne na Avstrijskem. H koncu leta 1894. je bilo na Avstrijskem 188.524 gostiln in hotelov ter 25.726 žganjarij. Pride tedaj na 122 prebivalcev jeda gostilna, na 893 prebivalcev jedna žganjarija. Največ gostiln ima Nižje Avstrijsko, pravi raj žganja pa je — Galicija.

Odkritosrčen tat. V Zagrebu so oni dan prijeli nekega znanega tatu, ki je bil iz Zagreba že iztiran. Vprašali so ga, čemu je prišel v Zagreb. Odgovoril je, da je prišel krast, ker nima družega zaslužka.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Na sv. Višarje gredó letos č. gg. Ant. Sturm, provizor v Rižah kot zakristan; J. Varmut provizor v Gorijah in Val. Limpl, kaplan v Hodišah. — Župnijo Gorije bo začasno oskrboval č. g. Fr. Havliček, župnik v Čačah. — Svoji mesti menjata č. gg. Ferd. Moser v Trati in J. Vilhelmer v Steuerbergu. — V Št. Lipšu pod Juno letos ne bode birme. — Dne 24. rožnika bode posvečena nova cerkev sv. Nikolaja v Beljaku. —

Duhovske vaje za duhovnike bodo letos v Celovcu od 24. do 28. vel. srpana. — Dne 1. vel. travna je bil v predmestni fari sv. Lovrenca v Celovcu slovesno vmeščen novi č. g. župnik A. Mikuluš. — Za župnika v Štebnu pod Juno je imenovan č. g. Jos. Kokie, kanonik v Gospisveti.

Vabila.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožak in okolico napravi na binkoštni ponedeljek, t. j. 25. velikega travna 1896 ob 3. uri popoldne v Št. Jakobu v prostorih gostilne „na Pošti“ svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1.) Nagovor predsednika. 2.) Slavno-tni govor. 3.) Govor o kmetijstvu in živinoreji. 4.) Poročilo društvenega delovanja v letu 1895. 5.) Volitev novega odbora. 6.) Volitev dveh zastopnikov h glavni skupščini. 7.) Vpisovanje udov in pobiranje udnine. 8.) Prosta zabava in petje. K temu važnemu zborovanju vabi vse zavedne Slovence in Slovenke od blizu in daleč najljubneje **Odbor.**

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico napravi na binkoštni ponedeljek, dne 25. velikega travna t. l. shod in veselico pri Kramarju na Želinjah. Začetek ob 3. uri popoldne. — Vspored: 1. Pozdrav. 2. Govor o verski in narodni šoli. 3. Govor: „Šola in kmetijski stan“. 4. Razni govori in nasveti. 5. Igra: „Mir berite!“ 6. Prosta zabava. — Sodeloval bodo slovenski pevski klub na Želinjah. — Rodoljubni Slovenci in Slovenke, pridite v prav častnem številu! **Odbor.**

— Hranilnica in posojilnica za Velikovec in okolico vabi vse svoje zadržnike na dan 20. vel. travna t. l. ob 2. uri popoldne v svojo uradno sobo k letnemu občnemu zboru z navadnim dnevnim redom. Ako ob 2. uri popoldne ne pride zadosti udov k občnemu zboru, tedaj se bo ob 4. uri sklepalo pri vsakoršnem številu navzočih zadržnikov. **Načelnstvo.**

Tržne cene v Celovcu

dne 7. vel. travna.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	05	3	31
rž	4	57	5	71
ječmen	3	92	4	90
oves	2	59	3	24
hejda	3	45	4	31
turšica (sirk)	3	70	4	62
pšeno (kuša)	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	80	1	30
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 2 gld. 90 kr. kisto 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 70 kr. do 2 gld. 10 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 180 do 190 gld.

Loterijske srečke od 2. vel. travna.
 Dunaj 14 54 64 8 76
 Gradec 58 12 34 53 82

Naznanila.

Ave!

Sedemnajst Marijinih pesem za majnik, za mešan zbor, samospelve in s spremljevanjem orgelj, zložil Ign. Hladnik. Op. 25. Cena 70 kr.

Pange lingua in štiri Hymne za procesije o presv. Rešnjem Telesu, za mešan zbor. Cena 30 kr. Obedva dela ob enem s poštnino 85 kr. Dobi se pri skladatelju v Novomestu. Dolenjsko.

IVAN SCHINDLER
 izdelovalec strojev in naprav
 izdelava in poprija vse vrste strojev in naprav, ki so potrebne za kmetijsko gospodarstvo, in jih popravi in popravi. Imajo se na voljo v vseh delih. Naj se pravi na naris in obzore vedno brezplačno. **IVANA SCHINDLER** izdelovalec strojev in naprav v Humbergu pri Dunaju.

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, trganju po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr. **Stari konjak**, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr. Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco. **Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.**

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

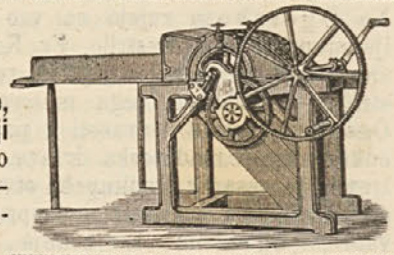
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Častite gospodinje!

Ne trajte denarja za tujo in drago strupeno kavo,

ki nima nič redilne tvarine v sebi. Kdor pa vzame $\frac{2}{5}$ prave

KNEIPP-ove sladne kave od bratov Ölz

v rudečih zavitkih s tu pristavljeno varstveno znamko in $\frac{2}{5}$ prave

Ölz-ove kave,

dobi zdravo, prijetno dišečo in redilno kavo za malo denarja.

S spoštovanjem

bratje Ölz, Bregenz v Avstriji.

Na prodaj je v vseh prodajalnicah.

Pozor!

Podpisani priporoča sledeča naturna vina:
Retzer po 24 kr., Dornberger 26 kr., muškatelec po 28 kr., rudeči Tirolec po 20 kr., vsa čisto pristna.

Dalje: Razne mineralne vode; glavberjevo in grenko (angleško) sol poštnine prosto do vsake železnične postaje 100 kilogr. po 4 gld. 50 kr. **Otrobe in moko za živino. Roman- in portlandcement** po najnižjih cenah. Sploh razno **specerijsko blago, moko in žgane pijače** v velikem in po drobnem.

Amand Prosen,
 v Celovcu, kosarnske ulice.

Prevzetev hôtela.

S tem si dovoljujem najljubneje naznaniti častiti duhovščini in p. t. občinstvu, da svoj

„hôtel Lamm“

v Celovcu zopet sama oskrbujem.

Potrudila se bom kar največ, da svoje čestite gg. goste zadovoljim z dobro pijačo in jedili in prosim naj se mi v prejšnjih letih skazano zaupanje skazuje tudi sedaj.

Spoštovanjem

Krescencija Lindner,
 posestnica.

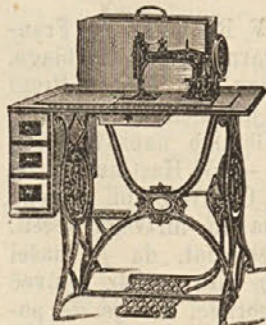
Najceneja darila za Binkošti!

Peter Fessl

v Celovcu, na starem trgu št. 20 (Alter Platz 20).

Slavno p. n. občinstvo je uljudno prošeno, da ne zamenja pravega mojega naslova, namreč: na starem trgu št. 20 (Alter Platz 20).

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljši in najcenejši **šivalne stroje** vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi **železne blagajnice**, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko
 v Celovcu, Burggasse št. 12.

Učenca

z dobrim šolskim spričevalom in trgovskega slugo, ki zna tudi malo brati in pisati, in ki sta zmožna slovenskega in nemškega jezika, sprejme takoj v svojo prodajalnico **A. J. Wozonig, trgovec v Pliberku.**

Najboljše žage za vsak les so „žage z lokom“, ktere se dobijo v prodajalnici z železnino:

S to žago prežaga se les v debelini 16 cm. hitreje in lažje, kakor z vsako dosedanjo žago; ker ima ista moč velike trebušne žage, do sedaj nedosežno ojšrost in poleg priproste sestave največjo trpežnost. Posebna prednost te žage je pa še ta, da ž njo žaga lahko ena sama oseba brez pomoči. Cena „žage z lokom“ je po pošti voznine prosto 1 gld. 50 kr.

Kathreiner
 KNEIPP-ova SLADNA KAVA
 je kot
 primes k bobovi kavi
 edino zdrava
 kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavoje z imenom

Kathreiner

Senzacionalna novica za gospodinje!

Na nov patentovani način se nam je posrečilo iz najboljšega slada izdelovati

sladno kavo v celih zrnih,

ki ima (česar doslej ni še dosegel noben drugi izdelek) **izvanredno redilno vrednost**, katero ima sladna kava sama na sebi, in mil ter posebno prijeten duh. Zato je ne samo kot primes bobovi kavi, temveč tudi čista

zelo prijetna, zdrava pijača.

Prodajamo jo v posebnih zavojih z imenom

Tauberjevo Hana-sladno kavo.

Zahtevajte jo povsod. Poskus se Vam bo zelo dobro obnesel.

Janeza Knotek-a nasledniki,
 tovarna slada in sladne kave,
Olomuc.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. Pisma vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante.